

K. L.

V i r u

Malevlane

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:

postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva staabi kõik kompaniide päälikud ja naiskodukaitse jaoskondade esinaised.

Toimetus ja talitus:

Rakvere Viru Maleva staap

Telefon 8.

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel 4 s. veeru mm.

Esiküljel . . . 8 " " "

Teksti sees . . . 12 " " "

Nr. 21.

Pühapäeval, 7. septembril 1930. a.

II aastakäik.

VIRU MALEVALE TEMA VIIENDAL AASTAPÄEVAL PALJU ÕNNE!

Seistes rajale lähedal — omab maleva eelposti tähtsuse.

Sellest seisukohast mindagu alati välja omis tõis ja ettevõtetes.

Hoopidest — esimesi saab langema katsumiste päevil Viru peale; raskustest suuremaid tuleb siis Virumaal üle elada.

Ei mitte hirmutuseks, — vaid alaliseks hoiatuseks olgu kõigile verised, — elajalikud tapapäevad Rakvere all.

Meeles peetagu ikka, et sarnaste kordumist võivad takistada ainult alaline valmisolek ja tuse ning tõsine mehemeel.

„Keegi meid ei aita, kui meie ise endid ei aita“ — seda mõtet süvendagu ikka — aga täna eraldi ning tehke ka vastavad järeldused.

Hääl meelel kinnitan, et maleva senine tegevus on olnud edurikas. Tänu võtke vastu vaeva eest!

Tööd seisab aga palju veel ees!

Seda keegi teine tegema ei tule.

Eelseisvaks vastutusrikkaks ning ühemeelseks tööks palun Viru maleva mees- ja naiskondi vastu võtta minu tõsisemad soovid.

Elagu Viru maleva!

J. Roska.

7. SEPTEMBER 1930. a.

7. september 1930. a. on Viru Maleva viienda aastapäeva püha. Selle meie suurpäeva puhul koguvad maleva üksused suuremal arvul kokku oma maakonnalinna, maleva staabi asukohta Rakverre selleks, et üles näidata lugupidamist ja austamist oma maleva vastu. Kokku tulles täna suurearvuliselt kriipsutame alla meie valmisolekut ühiseks tegevuseks ja

näitame meie edasijõudmist organiseerimise alal. Viie aasta töö tagajärjel on maleva vabatahtliste pere arenenud kauniks organiseeritud jõuks. Oleme suutnud luua püsiva päälikute kaadri malevas. Juhtimine

rõhku ja püüame täiuse poole — siis liigume õiges suunas!

G. Va her,
Major,
Maleva Päälik.

Kaitseliidu ülem Kindral-major J. Roska.

ja väljaõpe on rahuloldavas seisukorras. Malevlaste tegevusest osavõtu tung ja kohusetunne ülesannete täitmisel ei jäta midagi soovida. See vastastikune koostöö lubab maleva kui tugeva ja elujõulise üksuse peale vaadata. Kooskõla on olemas maleva allüksuste vahelises töös, kooskõla on kaitseliitlaste ja naiskodukaitse liikmete peres. Viie aasta jooksul ei ole maleva liigete seas vahet tehtud nende poliitilise erakondluse suhtes. Meie eesmärgiks on olnud — olla head kaitseliitlased. Neist põhimõtetest peame kinni, siis oleme oma tegevuse poolest õigel teel. Juhtimise kunsti ja väljaõppe peale paneme tõsist

Kaitsevägede Ülemjuhataja
K Ä S U K I R I
Nr. 20.

Tallinnas, 3. jaanuaril 1925. a.

Vabariigi Kaitseliidu organiseerimise ja tema väljaastumise juures käsin kinnipidada järgmistest põhimõtetest: Kaitseliit peab olema vabatahtlik kindlate riigitruude kodanikkude organisatsioon. Kaitseliidu jõud peab seisma tema kindlas organisatsioonis ja alatises valmisolekus. Sellepärast ei tohi Kaitseliitu muuta alaliseks politsei jõuks. Peab meeles pidama, et Kaitseliitu kuuluvad isikud täidavad Kaitseliidu kohuseid oma alalise elukutse kõrval ja sellepärast ei või nad pühendada Kaitseliidu teenistusele oma jõudu iga päev. Kaitseliit peab oma organisatsiooni poolest valmis olema väljaastuma igal momendil koosseisus või osaliselt, kui erakorraline olukord seda nõuab. Tuletan meele kõikidele võimudele, kel on õigus Kaitseliitu väljakutsuda, et Kaitseliit peab olema rohkem meie riigi korra kaitsereserviks kui ka alaliseks politsei või sõjaliseks jõuks. Sellepärast käsin Kaitseliidu väljakutsumise juures alati meelepidada, et Kaitseliidu abiteenistust politseile ei tohi muuta alaliseks, mis vabatahtlises organisatsioonis võib ilmsiks tuua tüdimuse. Selle asemel, et Kaitseliitu rakendada alaliselt politsei teenistusse, on kasulik seda organisatsiooni väljaastumiseks valmis pidada ja teda õpetada. Kui ülaltähendatud põhimõtted Kaitseliidu organisatsioonis maksma

pannakse, siis olen kindel, et meie Kaitseliit igal momendil valmis on väljaastumiseks seadusliku riigikorra kaitseks ja kui erakorraliselt tarvis on — oma peale võtab ka kõige raskema vahi- ja poltiseiteenistuse.

J. Laidoner,
Kindralstaabi kindral-leitnant,
Kaitsevägede ülemjuhataja.

Viru Maleva 5 aastapäevaks.

Eesti, kui väikeriik, peab püüdma kõigiga rahu elada. Sellepeale vaatamata peame ennast kindlustama, arendades mitte üksi oma kaitseväge, vaid ka riigi julgeoleku ja kodanikkude rahu kindlustuseks loodud omaabi korraldust — kaitseliitu.

Ilma selleta võib meie tulevik ja suurte heitlustega saavutatud oma riiklus kujuneda saatuslikuks.

Kaitseliidu arenemiseks töötab kaasa jõudumööda iga arusaaja ja teadlik kodanik. See ühine töö, mis on tiivustatud kõrge eesmärgiga — kaitsta riigi julgeolekut ja oma ligemise elu ning vara, kannab meie riiki ja meid läbi kõigist ohtudest ja raskustest vastu paremale tulevikule.

Selles kindlas teadmises võib lugupeetud Viru Malev omal viiendal aastapäeval rahuldustundega tagasi vaadata oma ennastsalgava töö saavutustele, sest see töö on kandnud vilja. Kuigi on tulnud raskustega võidelda, on need võidetud ennastsalgavas töös mitte enda, vaid oma rahva ja tema tuleviku heaks.

Kuid palju tööd on veel ees.

Tiivustagu 5 aastapäeva pidustused omakord lugupeetud malevlasi nende edespides töös ja tegevuses! Ammutagem sellest jõudu hoogsaks ja sihikindlaks tööks tulevikus!

Loodan, et Virumaa rahvas käesolevatest Maleva pidustustest samuti rohkel arvul osavõtab, nagu seni, sellega näidates, et Malev pole üksi, vaid ta on osa rahvast ja temaga ühes niihästi muredes, kui rõõmudes on kogu Virumaa kodanikud.

Soovin Viru Malevale kõige paremat tulevikku ja edu tema edespides töös ja tegevuses!

Rakveres, 4. septembril 1930 a.

K. Pajos,
Viru maavalitsuse esimees.

27 liikmest — 27 jaoskonnani.

On tähtpäivi üksiku inimese elus, milliseid meeletatakse, samuti on neid ka igal organisatsioonil. Täna maleva ja ringkonna ühisel pidupäe-

val, möödub silme eest kogu meie tegevus viie aasta jooksul. Mäletan esimest koosolekut 10. juunil 1925. a., kuhu ilmusime maleva juhatuse kutsel. Astusime Rahvamaja ja Haridusseltsi saali nagu arglikult, silmis ja keelel küsimus: milline peaks olema meie tegevuskava, kas suudame abistada kaitseliitu, kas suudame koondada paremaid Viru naisi selle suure ja ilusa ülesande teostamisele. Meie arv oli ju väike, kõigest 27 liiget.

Mäletan teist suurpäeva — 5. septembril 1926. a., millal annetati Viru malevale lipp, mille alla ka meie, naiskodukaitse liikmed, kuulume. Lipu õnnistamisel öeldud sõnu ei unusta eales: „Olgu inimene ka kui vaene, oma kodu on tal siiski...“ Seda kodu tahame meie kaitsta. Meie relvaks olgu armastus kodumaa vastu. See koduarmastus on Viru naistele annud jõudu ja püsivust viie aasta kestel, on tiivustanud meid oma peale võetud ülesandeid täitma. Ei ole kerge olnud oma igapäevase töö juurest tõtata tervishoidliseile loenguile, kodukaunistamise ja keedukursuseile ja toitlustama mehi laagrisse, kuid seda on tehtud meelsaste, mida näitab liikmete arvu suur juurekasv — praegu on Viru ringkonnas 27 jaoskonda 851 liikmega. Liikmete arvu suurenemise kõrval paistab silma tugev enesekasvatuse ja distsipliini tunne, mis kasvatavalt mõjub meie noortele ja ümbruskonnale ja tõstab lugupidamist naiskodukaitse vastu.

Täna, meie 5. aastapäeval, annab pühaliku töötuse Ev. Lut. usu kirikus suur osa meie liikmeid, töötada K. L. põhimõtete järele. Need põhimõtted on: armastada oma kodumaad, kasvatada meie noori isamaalikult mõtlejaks kodanikeks, levitada meie rahva seas teadmisi tervishoidlisel ja toitlustamise alal ja võtta kaitseliitlaste õult majanduslised mured, et nad võiksid kogu oma jõu rakendada oma otsekohele ülesandele — isamaa kaitsmisele relvaga. Neid sihte on Viru ringkond taotlenud viie aasta kestel, seda jätkame ka edaspidi. Selleks soovin jõudu ja püsivust liikmeile!

O. Vaher,
Ringkonna esinaine.

VIRU MALEVA
1929/30. a. tegevuse ülevaade.
(1. aprillist 1929. a. kuni 31. märtsini
1930. a.)

A. Organisatsioon.

7. septembril s. a. saab Viru malev 5-aastaseks. Viis aastat on olnud

üle 3500 Virumaa mees- ja naiskodanikke vabatahtlikult valvel oma maa ja kodu kaitseks. Selle aja jooksul on paljud mitmesugustel põhjustel malevast lahkunud, mõnda on ka väljaheidatud, põhjustel, mis seda õigustavad ja kohustavad, kuid sama aja jooksul on maleva ridadesse astunud teised kohusetruumad, kindlameelsemad kodukaitsjad. Suurema osa praegusest maleva koosseisust moodustavad aga need, kes sündimise algpäevist on seisnud kohusetruult maleva ridades.

1. aprillil s. a. oli malevas 2756 kaitseliitlast ja 812 naiskodukaitse liiget. Nendest on aasta jooksul juurde tulnud 212 malevlast.

Juhtimise vajaduse ja otstarbekohasuse järele jaguneb malev 8 malevkonda, peale nende on otsekohe maleva päälikule alluvat 6 üksikut kompaniid ja rühma. Kokku on malevas üksusi (kompaniisi ja üksikuid rühmi) 40.

Üldiselt näitab maleva koosseis suurenemise tendentsi.

Malevlaste ja piirkonna suuruse poolest on suurim II. Rakvere malevkond 446 malevlasega ja 7 kompaniiga, väiksem malevkond on Lüganuse — 136 mlv. 2 kompaniiga.

Kompaniidest oma suuruse poolest on esimesel kohal V a o kompanii 102 malevlasega, väiksem V o h n j a kompanii 23 malevlasega (1. aprillil s. a.). Keskmise malevlaste arv üksuse kohta on 69 mlv.

B. Õppe- ja spordiala.

I. Õppeala.

Maleva tähtsamaks ülesandeks on: oma liikmeile riigikaitse oskuste ja kasvatuse andmine. Viieaastasest tööst ja tegevuses on kujunenud välja kindlad sihid ja eesmärgid.

Need on:

1. Päälikute — juhtide — oskuste ja teadmiste täiendamine oma üksuse juhtimiseks ja väljaõpetamiseks.

2. Õpetada juhte tegutsema lahingkorras ja malevlasi üksikvõitlejana kui ka osa koosseisus lahingväljal.

3. Laskesporti arendamine ja malevlaste laskeosavuse tõstmine.

Laskevõistluste korraldamine, relvade kordaseadmise ja laskeradade soetamine.

4. Vahiteenistuse kohuste õppimine ja täitmine.

5. Kehalise kasvatuse edendamine. Nende eesmärkide taotlemiseks on möödunud 1929/30. a. tegevus.

Päälikute ettevalmistus.

Päälikutele ja nende abidele oli

korraldatud möödunud tegevusaastal kokku 5 õppepäeva, milledest osavõt- sid üldse 150 päalikut, mis teeb 63% õppustele kutsutud päalikut kaad- rist.

Suuremaid päalikut kursusi oli Laekveres, korraldatud kaitseliidu peastaabi poolt ja Väike-Maarjas ma- leva staabi korraldusel. Laekvere lendkoolist oli osavõtt ainult 50% õppustele kutsutud päalikut arvust. Kahepoolised taktikalised õppused.

Päalikut ja malevlaste etteval- mistamiseks tegutsemiseks lahing- olukorras peeti 8 taktikalist õppust, milledest osavõtjate üldarv oli 1200 kaitseliitlast. Suurimaid taktikalisi õppusi oli Kadrina manööver, millest ühel pool võtsid osa Viru maleva pa- taljon üle 600 malevlasega ja teiselt poolt Järva ja Narva maleva üksusi.

Siin võib veel märkida taktikalist õppust Lüganuse ja Viru-Nigula ma- levkondade vahelist, mis teostus Va- badussõjajaegsel Rannu lahingväljal. Sellest õppusest võtsid mõlemal pool osa suurel arvul jalgrattureid, mille tõttu oli tegevuses uudsust nii juhti- dele kui malevlastele.

Päale nende suuremate taktikaliste õppuste on korraldatud neid kompa- niides rühmade vahel või naaber- kompaniide vahelisi.

Üldõppused.

Üldõppuste all mõistame kõiki õp- peesmärgiga kogunemisi, harjutusi, loenguid jne., missugused korralda- tud kas instruktorite, otsekoheste või eriala päalikut poolt jagudele, rüh- madele, kompaniidele või malevkon- dadele mingisuguse õppeaine või kü- simuse õppimiseks ehk käsitamiseks.

Kui kokkuvõtteid teha möödunud tegevusaastast üldõppuste kohta, siis saame järgmised arvud: õppusi jagu- de kaupa on malevas peetud 282 kor- da, milledest osavõtjate üldarv oli 2587 malevlast; õppusi rühmadena peetud 250 korda, osavõtjate üldar- vuga 5107 mlv.; kompaniidenä õppusi peetud 100 korda 4035 osavõtjaga ja malevkondade kaupa 3 korda 259 osa- võtjaga. Kokku oli maleva üldõppusi 635, osavõtjate üldarvuga 11.988.

Keskmiselt võttis üldõppustest osa iga nimekirjas seisev kaitseliitlane 4,4 korda.

Kuid neid arvusi lähemalt vaadel- da, siis võib märkida, et õppusi ja- gude kaupa harrastatakse võrdlemisi vähe. Jao päalikut, kelle hoolet on oma jao riigikaitse oskuste väljaõppe ja kaitseliidu kui ka maleva elu-olu küsimuste selgitamine, ei püüa omal algatusel enda tegevuse piirides tarvilisel määral tegutseda.

Jao päalikut jätaavad üldõppuste alal töö peajasjalikult rühmapäalikut hoolde, mille tõttu on ka rühma päali- kute töö suurem. Keskmiselt maleva kohta on 2,5 korda aasta jooksul kor- raldanud kompaniide päalikut üldõp- pusi. Kui võtta keskmisi arve, siis saame, et jagude kaupa korraldatud õppustest on osa võtnud keskmiselt 9 malevlast, rühmade kaupa 20 mlv., kompaniide kaupa 40 mlv. ja malev- kondade kaupa 86 mlv.

Siit on väga selge, et mida väikse- ma üksuse ulatuses õppusi korralda- takse, seda suurem osavõtjate arv üksusesse kuuluvaist.

Selge, et kompaniide piirides õppustele kogunemine on suurte kau- guste tõttu paljudele raskendatud ja jäävad õppusele ilmumata, sellepä- rast jääb üldõppuste korraldamise keskmiseks määraks rühma piirkond.

Siin võiks märkida ka seda, et pal- jud päalikut ei pea endal õppuste kohta mingeid märkmeid ja siis, kui kokkuvõtteid vaja möödunud aasta tööst, on ainult üksikud tegevused veel meele, mille tõttu tõelise pildi saamine on raske ja üksusi ning nen- de päalikut kaitseliidu töös võrrel- da ja hinnata igakord ehk täiesti ei ole võimalik.

Olgu siin veel kord meeldetuleta- tud päalikuile, et teostataks järje- kindlalt ülestähendusi päalikut endi või instruktorite poolt üksusele kor- raldatud kaitseliidu tegevuse kohta, et käesoleva aasta kohta oleks päali- kuil võimalik anda täielikku aruan- net üksuse tööst ja tegevusest.

Üldõppuste kohta on tabel Nr. 3.

II. Laskeasjandus.

Laskeasjanduse alal areneb tegevus normaalset rada. Et saada ülevaadet laskeasjanduse saavutistest, peame tä- helepanema järgmisi arvusi:

Algajate klassi olid lõpetanud 1. aprilliks 297 ml., klassilaskurid oli — II kl. — 137 ml., I kl. — 22 ml., esi- laskurkl. — 30 ml. ja II küti kl. — 8 ml. Klassilaskurite üldarv oli 197, mis teeb 7,2% malevlaste üldarvust.

See klassilaskurite % ei ole küll suur, kuid siin on algajate klassi lõ- petanud ligemal 300 ml., kes sügiseks on ehk üle läinud II. kl. laskuriteks.

Möödunud tegevusaastal oli ka ma- leva laskesportlasele tegevusele takis- tuseks püsside vahetamine, mis nõu- dis palju aega ja ühtlasi harjumist teise süsteemi püssi käsitamiseks. Nüüd on terve maleva varustatud kor- ralikkude püssidega ja hoogete tege- vus laskeasjanduse alal käimas.

Laskevõistlusi on malevas möödu- nud aasta jooksul korraldatud 44, osavõtjate üldarvuga 882 ml. Suhte- liselt maleva nimekirjas olevast ma- levlaste arvust teeb see 32%.

Vaadeldes tabelit „Osavõtt laske- harjutustest“, siis paistab siin mõne- de üksuste kohta suured vahed kesk- mistes arvudes, nii peetud laskehari- jutuste kui ka äratarvitatud padru- nite kohta. (Tabel Nr. 1.)

Klassilaskurite tabelit (tabel Nr. 2) vaadeldes leiame veel 10 üksust, kus pole klassilaskureid. See on 1/4 maleva üksuste arvust. Neil üksustel tuleks küll rohkem rõhku panna las- kesportlase tegevuse peale. Klassilas- kurite % pooldest seisab esimesel ko-

Tabel Nr. 3.

Maleva üksustes ärapeetud üldõppused 1. IV 1929 — 31. III 1930.

Järjekorra nr. nr.	Üksuste nimetused	Õppused jagude kaupa		Õppused rühma kaupa		Õppused komp. kaupa		Õppused malevk. kaupa		Kokku		Mitu korda keskm. iga nimek. seisev k. liitlane üldõpp. osa võttis.
		Õppuste üldarv	Osavõtjate üldarv	Õppuste üldarv	Osavõtjate üldarv	Õppuste üldarv	Osavõtjate üldarv	Õppuste üldarv	Osavõtjate üldarv	Õppuste üldarv	Osavõtjate üldarv	
1	I Rakvere malevkond	9	88	46	834	23	1028	2	156	78	1948	6
2	II Rakvere "	98	1100	50	1109	15	738	—	—	163	2947	7
3	Haljala "	22	200	21	353	14	480	—	—	57	1033	4
4	Viru-Nigula "	18	162	14	280	6	180	—	—	38	622	4
5	Kadrina "	12	96	18	360	4	152	—	—	34	608	4
6	V. Maarja "	81	518	51	1061	7	302	—	—	139	1881	7
7	Jõhvi "	27	220	23	482	7	255	—	—	57	957	6
8	Lüganuse "	4	50	7	228	7	354	1	103	19	735	5
9	Kunda kompanii	—	—	—	—	8	251	—	—	8	251	4
10	Tudolinna "	—	—	—	—	2	63	—	—	2	63	1
11	Isaku "	8	134	1	46	2	83	—	—	11	263	4
12	Illuka "	3	19	—	—	3	94	—	—	6	113	2
13	Jõhvi patareid	—	—	6	114	2	58	—	—	8	172	2
14	Tudo üksik rühm	—	—	6	138	—	—	—	—	6	138	3
15	Peresaare üksik rühm	—	—	3	42	—	—	—	—	3	42	3
16	Staabi k-do ja auto kolonn	—	—	4	60	—	—	—	—	4	60	6

Kaitseliitlaste osavõtt laskeharjutustest ja selleks äratarvitatud laskemoon.

Tabel Nr. 1.

1. apr. 1929 kuni 31. märtsini 1930 a.

Nr. Nr.	Üksuste nimetused	Sõjaväepüsi laskeharjutused				R-kuulipilduja laskeharjutused			P-kuulipilduja laskeharjutused			Püstoli laskeharj.			Kerge-kuulip. laskeharjutused		
		Laskmiste arv	Laskeharj. üldarv	Mitu laskeharj. keskm. iga k-lit-lane kaasa tegi	Ära tarvitatud keskm. padrunite arv iga laskuri kohta	Laskmiste arv	Laskmistest osavõtjate üldarv	Ära tarvitatud padrunid	Laskmiste arv	Laskmistest osavõtjate üldarv	Ära tarvitatud padrunid	Laskmiste arv	Laskeharj. osavõtjate üldarv	Ära tarvitatud padrunid	Laskmiste arv	Laskeharj. osavõtjate üldarv	Ära tarvitatud padrunid
1	I Rakvere malevkond	210	2690	8	54	2	13	406	9	63	1201	8	47	660	2	5	85
2	II Rakvere	276	2211	5	65	3	36	1274	32	225	2250	24	96	813	—	—	—
3	Haljala	85	—	—	41	—	—	—	2	8	50	7	37	375	—	—	—
4	Kadrina	55	1058	6	45	—	—	—	2	10	209	1	5	35	—	—	—
5	Viru-Nigula	140	483	3	48	—	—	—	4	19	155	3	15	75	—	—	—
6	Jõhvi	244	3328	12	127	—	—	—	8	37	225	1	8	36	—	—	—
7	Lüganuse	30	401	3	40	—	—	—	6	25	200	—	—	—	—	—	—
8	V.-Maarja	175	1967	8	55	—	—	—	17	51	961	4	32	261	—	—	—
9	Kunda kompanii	22	152	3	27	—	—	—	6	19	120	—	—	—	—	—	—
10	Jlluka	4	123	2	30	—	—	—	2	8	40	—	—	—	—	—	—
11	Tudolinna	4	112	3	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Jisaku	42	594	9	97	—	—	—	2	12	130	—	—	—	1	9	220
13	Tudo üksik rühm	6	100	2	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Peresaare	7	70	4	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabel Nr. 2.

Klassilaskurite ja küttide arv 1. mail 1930 a.

Nr. Nr.	Üksuste nimetused	Kaitseliitlaste arv üksustes	Klassilaskurite arv				Küttide arv				Kokku klassilaskurite ja kütte	
			II klass	I klass	Esiklass	Kokku klassilaskurid	II klass	I klass	Esiklass	Kokku kütte	Arv	% kaitseliitlaste arvust
1	1. kompanii	79	12	—	—	12	—	—	—	—	12	15,2
2	Kalevlaste kompanii	79	5	2	2	9	2	—	—	2	11	13,9
3	Öppur	96	5	4	1	10	—	—	—	—	10	10,4
4	Eriüksuste komando	24	1	1	—	2	—	—	—	—	2	8,3
5	Rakvere valla kompanii	82	7	—	6	13	—	—	—	—	13	15,9
6	Rägavere	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Küti	72	—	—	1	1	1	—	—	1	2	2,8
8	Sõmeru	71	—	2	—	2	—	—	—	2	2	2,8
9	Paasvere	86	5	—	3	8	2	—	—	2	10	11,6
10	Roela	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Porkuni	48	3	1	—	4	—	—	—	—	4	8,3
12	Haljala	40	—	—	1	1	—	—	—	—	1	2,5
13	Vihula	42	1	—	—	1	—	—	—	—	1	2,4
14	Palmse	62	5	1	—	6	—	—	—	—	6	9,7
15	Aspere	92	3	—	—	3	—	—	—	—	3	3,2
16	Ündla	108	1	—	—	1	—	—	—	—	1	0,9
17	Saksi	42	5	—	1	6	—	—	—	—	6	14,3
18	Vohnja	23	3	1	1	5	—	—	—	—	5	21,7
19	Pada	65	10	—	—	10	—	—	—	—	10	15,4
20	Kunda-Malla	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Kalvi	59	4	—	1	5	—	—	—	—	5	8,5
22	Jõhvi valla	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Kohtl-Järve	49	5	—	1	6	—	—	—	—	6	12,2
24	Kohtla	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Järve	74	2	—	—	2	—	—	—	—	2	2,7
26	Voka	68	9	1	3	13	1	—	—	1	14	20,6
27	Jõhvi patarei	82	10	—	1	11	—	—	—	—	11	13,5
28	Mäetaguse kompanii	84	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1,2
29	Lüganuse	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Maidla	72	6	3	—	9	—	—	—	—	9	12,5
31	Kunda	57	3	—	—	3	—	—	—	—	3	5,3
32	Vao	102	12	4	2	18	—	—	—	—	18	17,7
33	Salla	71	2	—	3	5	2	—	—	2	7	9,9
34	Simuna	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Jlluka	57	3	—	—	3	—	—	—	—	3	5,3
36	Jisaku	63	9	2	2	13	—	—	—	—	13	20,6
37	Tudolinna	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Tudo üksik rühm	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Peresaare üksik rühm	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Staabi komando	10	4	—	—	4	—	—	—	—	4	4,0

hal Vohnja kompanii — 21,7%, teisel Iisaku komp. — 20,6% ja kolmandal Vao komp. — 17,7%. Mitmes kompaniis on seisnud ka mitme laskeperioodi kestel klassilaskurite arv muutmata, mis näitab, et kord peetud klassikatsete järele ei valmistata enam järgmise kõrgema klassi katsete sooritamisele. Neist võiks nimetada Haljala ja Undla kompaniisi.

Käesoleva laskeperioodi lõppemisega näib malewa klassilaskurite ja küttide arv tõusvat tuntuvalt.

Kehaline kasvatus.

Kehalise kasvatusel alal on tegevus järjekindlalt laienenud. Suvisel hooajal on sportimine võtnud hoogu pea kõikides üksustes. Spordiharrastajate kaitseliitlaste arv malevas on tõusnud tähelepanuväärivaks.

Kergejõustiku abinõusi on maleva staabi poolt välja antud peaaegu kult neile üksustele, kus on suudetud liikuma panna kaitseliitlasi kehalise kasvatusel alal. Seal, kus sport on suuresti hoogu võtnud, on üksused omi abinõusi täiendanud omal jõul ostmisega. Mõõdunud talv ei võimaldanud tegevust talispordi alal, selle tõttu oli tegevust ainult suviperioodil.

Kui kokku võtta maleva üksustes aasta jooksul korraldatud kergejõustiku ja sõjalise iseloomuga võistluste andmeid, siis oli neil aladel võistlusi 22, milledest üldse osa võttis 338 ml., mängude võistlusi peeti 4 — 38 osav.

Kui kokku võtta kehalise kasvatusel alal peetud kursuste ja harjutuste kohta andmeid, siis on malevas selleks kulutatud aega ümmarguselt 4 kuud, missuguse aja jooksul on

käinud kursustest ja harjutustest osavõtmas 824 malevlast.

Maleva üksustes on kehaline kasvatus üksuste päälikute ja spordipäälikute korraldada ja teostada. Malevas oli 1. aprillil 17 spordipäälikut.

See arv on küll väike. Üle poole maleva üksustel puudub veel spordipäälik. Tegevus näitab, et seal, kus on kohal asjatundja ja energiline spordipäälik, seal on ka olnud hoogu ja tegevust kehalise kasvatusel. Seal, kus puudub sp.-päälik ja kui üksuse päälikul endal puuduvad võimalused asja korraldada — on kehalise kasvatusel alal peaaegu täieline tegevusetus.

Kaitseliidu Ülema KÄSUKIRI

Nr. 43.

Tallinnas, 23. augustil 1930. a.

§ 1.

Koosseisude kitsendamise tõttu vabastan teenistusest peastaabi koosseisust propaganda päälik Viktor Neggo, arvates 16. augustist s. a.

§ 2.

Osakonna likvideerimise ja koosseisude kokkutõmbamise puhul lahku peastaabi propaganda päälik Viktor Neggo oma seniselt ametkohalt ja ühtlasi ka peastaabi koosseisust.

Raskes olukorras, mil kaitseliitlises propaganda töös puudusid kõige vähemadki raamid ja eeskirjad, võttis V. Neggo vastutusrikkad osakonna pääliku kohused selle osakonna loomise päevist enese peale. Kogenedu organisaatorina suutis tema ennastalgava tööga osakonnale anda tugevad alused ja ilmeka sisu ning hankides ja väljakoolitades tublid kaastöölisi, laiendada propaganda tegevuse mitmekesisemad alad kasutoovalt ja tagajärjekalt üle terve kodumaa.

V. Neggo on „Kaitse Kodu!“ vastutava toimetajana tegutsenud selle sünnipäevalt enam kui 3 aastat. Oma tüseda töövõimega on ta suutnud meie kaitseliidu häälekandja läbi viia mitmestki katsumisajajärgust ning võita kõik raskused. „Kaitse Kodu!“ V. Neggo poolt rajatud alustel on kujunenud üheks sisukamaks ja loetavamaks aegkirjaks Eestis.

Olles üks esimestest „Noorte Kotkaste“ organiseerimise mõtte algatajatest ja esimene noorte peastaabi ülemaks — on V. Neggo sinna annud osa oma kogenedu noorsootegelase hingest ja suure huviga tagajärje-

rikkalt juhtinud selle organisatsiooni esimesi samme.

Päälik V. Neggo lahkumise puhul avaldan oma tõsist kahjatsust tubli töömehe kaotamisel ja teenistuse nimel temale südamlikku tänu tehtud vaevarikka ning tagajärjeka töö eest. Loodan, et tema — kes omariikluse ja kodukaitse mõtte teostamisega algpäevist senini südikalt kaasa rühkinud — ka tulevikus kaitseliiduga pidavasse kontakti jääb.

Veel kord V. Neggo'le tänu ja parimat õnne tuleviku ettevõtetes ning isiklises elus.

§ 3.

Annetan V. Neggole tema kauaaegse ja tubli töö eest kaitseliidu teenistuses — peastaabi koosseisust lahkumise puhul III järgu Valgeristi.

(J. Maide.)

kolonel-leitnant
kaitseliidu ülema k. t.

KAITSELIIDU ÜLEMA KÄSUKIRI

Nr. 44.

Tallinnas, 26. augustil 1930. a.

§ 1.

Avaldan kaitseministri käsukirja Nr. 211 — 15. VIII. 30. a.

Poola Vabariigi Presidendi külaskäigu puhuks oli Tallinnasse koondatud tervest meie kaitseväest ja kaitseliidust esindusüksused ja allüksused, kes võtsid osa Kõrge Külalise vastuvõtuks väljapandud spaleerist, paraadist, aukompaniist, eskordist ja auvahtkonndadest.

Väeosade ja kaitseliidu esindusüksuste ja allüksuste Tallinnasse saabumisest kuni nende lahkumishetkeni valitses kõikjal — spaleeris, paraadil, eskordis, aukompaniis ja auvahtkonndades — täielik kord ja arusaamine oma ülesannetest, vaatamata halvale ilmastikule ja sellega kaasas käivatele raskustele.

Meie kaitsevägi ja kaitseliit näitas veel kord, et ta suudab ja tahab igalpool mehiselt ja kohusetruult esineda, mispärast tänan kogu meie kaitseväge ja kaitseliitlaste peret, eestkätt aga nende juhte kõigis astmeis, kes on kaasa aidanud Kõrge Külalise siinviibimise puhul kaitseväge ja kaitseliidu korralikule esinemisele.

Eriti rasked ülesanded lasusid külaskäigu ajal III diviisi ülema kindral-major Jonson'i ja merejõudude juhataja kontr-admiral Salza peal. Et mõlemad nimetatud väejuhid oma ülesanded eeskujulikult lahendasid ja sellega suurel määral Kõrge Külalise kordaläinud vastuvõtmisele kaasa aitasid, loen oma kohuseks tänada

kindral-major Jonson'i ja kontr-admiral Salza't.

§ 2.

Meie Kõrge Külalise Poola Presidendi külaskäigu pidupäevad ja sel aastal eriti suurejoonelisteks kujunenud üleriiklised kaitseliidu meisterlaskevõistlused on läbi.

Poola Presidendi vastuvõtu ja avalduste tseremoniidest osavõtnud malevate esindus mees- ja naiskonnad esinesid kaitseliidule väärrika iseteadvusega ja distsiplineeritult.

Üle maa kokku kogunud arvukas parimate laskurite pere näitas omavahelises võistluses, et laskeala, mis väljakujunenud üheks tähtsamaks kaitseliidu tegevusharuks, areneb sihikindlalt ja huvi selle vastu on levinud ka kõige kaugematesse maa-nurkadesse. Võistluste ladus korraldus ja saavutused leidsid üldise heakskiitmise.

Kogu nende päevade ettevõtted õnnestusid ja jätsid nii Poola külalistele kui ka meie kaaskodanikkudele kaitseliidust sügava mulje. Kõik see kinnitab, et meie kaitseliidu pere hindab kõrgelt oma ühtekuuluvust ja saab teadlikult aru omist ülesannetest.

Avaldan tänu kõikidele neile kaitseliidu mees- ja naisliikmetele, malevlastele ja päälikutele, kes Poola Kõrge Külalise Tallinnas viibimise puhul kaitseliidu nimele üldise au ja lugupidamise töid.

§ 3.

Ühes suvega möödub kaitseliidu suvine tegevuse hooaeg, mil tegevus peamiselt oli koondatud spordiväljadele ja laskeradadele. Kiired põllutööd ja nurmedel lokkav vili takistasid suvel taktikalise väljaõppetööd. Viimasel alal valitses kaitseliidu elus suvel ajutine vaikus.

Sügis on olnud alati selleks ajajärguks, kus kaitseliidu üksustes korraldatakse traditsioonilised taktikalised harjutused või manöövrid. Need õppused on kaitseliidu elus kujunenud oodatavateks suursündmusteks, millest malevlased alati suure innu ja huviga on osa võtnud.

Käesoleval sügisel kaitseliit võtab osa suurtest kaitseväge manöövritest, milleks ettevalmistustööd juba käimas täiel hool. Käsin peale selle veel korraldada malevates sügisel taktikalisi õppusi, kasutades nende läbi viimiseks ära eelmistel aastatel saadud kogemusi. Õppuste kordaminek ja nende tagajärjed suurel määral ripuvad ära ettevalmistustöödest, mille peale ka malevate tõsist tähelepanu juhivad. Mida põhjalikum ettevalmistustöö, seda huvitavamateks ning

õpetlikumateks taktikalised harjutused kujunevad ja seda rohkem on eeldusi nende heaks kordaminekuks.

Täna kõiki malevlasi, pealikuid ja naiskodukaitse liikmeid soovise tegevuse eest! Jõudu sügiseseks tööks!

§ 4.

Kehalise kasvatusel alal oleme senini enam-vähem järjekindlalt saavutanud rahuldavaid tagajärgi, kuid sellele vaatamata peab siiski tunnistama, et nii mitmel pool sellel alal veel asi lonkab.

Ei ole suudetud asuda tõsisele järjekindlale tööle, vaid seda tehakse juhuslikult, katkendiliselt. Kehalise kasvatusel eesmärgiks on kehaliselt tugevaks teha kõiki kaitseliitlasi, noori kui ka vanu, kuid mitte üksnes kasvatada ja arendada üht väikest sportlaste ringkonda.

Mitmete kaitseliidu üksuste senine tegevus kehalise kasvatusel alal on piirdunud peamiselt võistluste korraldamisega. Sellest on vähe. Võistlused enesest on küll heaks propaganda vahendiks kuid need peavad harilikult järgnema tugevale ettevalmistus- ja harjutustööle, olema võimete ja harjutustulemuste mõõdupuiks. Süsteemikindlad harjutused, kursused ja mitmekesine kehakultuuri propaganda olgu töö tuum. Ja sellele tööle tuleb kaasa tõmmata terve kaitseliitlaste peret.

Kehalise kasvatusel juhtidena ja organisatoritena malevates tegutsesid spordipäälised ja spordiklubide tegelased. Need on isikud, kes oma igapäevase töö kõrval vabatahtliselt teevad kaitseliidu tööd. Sageli aga ajapuudusel ei ole ka neil võimalik igast tegevusest osavõtta, mille tõttu see kipub lonkama.

Töö edukuse mõttes on ülitähtis sellel alal ka tööle rakendada kaitseliidu instruktoreid.

Kehalise kasvatusel töö reguleerimiseks ja intensiivsemaks läbiviimiseks käsen igas malevas määrata üks instruktor, kelle otsekoheseks ülesandeks on maleva kehalise kasvatusel organiseerimine, koos spordipäälikutega ja spordiklubide juhatustega tegevuskavade kokkuseadmine ja nende tegelik läbiviimine.

Nendel instruktoritel ühendusse astuda peastaabi spordijaoskonnaga tarvilikkude juhtnööride ja näpunäidete saamiseks.

Kehalise kasvatusel alal määrata hooaegade tegevuse tähtsajad kindlaks alljärgnevalt:

1. Kevade- ja suvihooaeg 1. aprillist — 30. septembrini.
2. Sügis- ja talihooaeg 1. oktoobrist — 31. märtsini.

Hooaegade kohaselt malevatel varakult kokkuseada tegevuskavad, mis esitada peastaabi hiljemalt kaks nädalat enne hooaja tegevuse algust, s. o. iga aasta 15. märtsiks ja 15. septembriks.

Malevates kehalist kasvatust juhtivate instruktorite nimed teatada peastaabi 10. sept. s. a.

Mitmes kaitseliidu üksuses spordialal tegutsesid isikud, kes üldse ei kuulu kaitseliitu ja keda kaaluvatel põhjustel ei leita ka võimaliku olevat kaitseliitu vastu võtta. Tuletan meelde ja nõuan, et kaitseliidu nime ja värvide all võivad võistelda ainult kaitseliitlased.

Samasugune lugu on ka sportlastega, keda heade sportlaste saavutuste tõttu mitmed kaitseliidu üksused oma ridadesse on vastu võtnud, et nende läbi spordivõistlustel paremust saavutada, selle juures aga tähelepanemata jättes nende halvad elukombed, kalduvused ja selle ükskõiksuse, millega nad suhtuvad kaitseliidu elu ja olule. Nad on ainult selleks kaitseliitu astunud, et mõningatel võistlustel auhinde saavutada.

Sarnased väärnähitused tulevad kohe kõrvaldada.

Sportlasi tuleb ühele pinnale asetada harilikkude kaitseliitlastega ja ka neilt vankumatult nõuda kaitseliitlaste kohustuste täitmist.

(J. Maide.)

Kolonel-leitnant
Kaitseliidu Ülema k. t.

Ä r a k i r i .

KÄSUKIRI

Viru Malevale

Nr. 29.

3. septembril 1930. a. Rakveres.

§ 1.

Lugeda mind väljasõidul olnuks Tallinna kaitseliidu asjus 18. augustil s. a. kella 0930 kuni kella 2200 ja Tartu 21. augustil s. a. kella 1000 kuni 23. augustini s. a. kella 1400.

§ 2.

Maleva v. instruktor ltn. O. Kalikorm lugeda komandeerimisel olnuks Vägevale maleva aastapäeva asjus 28. augustil s. a. kella 0132 kuni kella 1836.

Õiendus: lauajuhend Nr. 997.

§ 3.

Maleva sekretär A. Tiimus lugeda komandeerimisel olnuks Tallinna kaitseliidu asjus 28. augustil s. a. kella 0132 kuni 29. augustini s. a. kella 0439.

§ 4.

Maleva propaganda päälisk R. Kuljus lugeda komandeerimisel olnuks Rakvere maleva staabi maleva aastapäeva pidustuste kava kokkuseadmiseks 24. augustil s. a. kella 0400 kuni 25. augustini s. a. kella 1400.

§ 5.

Maleva koosseisust ja V. Maarja malevkonna Vao kompanii nimekirjast mahakustutada malevlased järgmiselt:

Elukoha muutmise tõttu — Paul Jungholz, Meinhard Kadak, Aksel Õunapuu — 1. augustist s. a. arvates.

Omavalvel — Oskar Leiten, Gustav Meilbaum, Otto Kask, August Jürna — 1. augustist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 990.

§ 6.

Maleva koosseisust ja Jõhvi malevkonna Järve valla kompanii nimekirjast mahakustutada August Kroon, elukoha muutmise tõttu, 1. aprillist s. a. arvates.

Õiendus: lauajuhend Nr. 836.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. V a h e r,
Major.

Viru maleva päälisk.

„NOORTE KOTKASTE“ NOORTE- MALEVATE JUHTIDELE.

(Järg)

Samuti on kavatsusel sügisest peale hakata välja andma noorte ajakirja, milles leiaksid käsitamist ka nii mõnedki organiseerimistöös vajalikud küsimused ja alad.

Ka „Kaitse Kodu!“ veerge kasutatakse nagu nüüdki. nõnda ka edaspidi tähtsamate, rohkem põhimõtetlist laadi küsimuste valgustamiseks.

II.

„Noorte Kotkaste“ organisatsiooni põhimäärused koostati eeldusel, et üks loodav organisatsioon ühendab endasse kõik seni skoutlikul alusel tegutsenud organisatsioonid, mis pärast ka põhimääruste kokkuseadmisest võtsid osa algusest peale skoutide ja noorseppade juhtivad tegelased.

Vahepeal on noorseppade organisatsiooni keskorganid selles küsimuses juba võtnud oma lõpuliiku seisukoha, mis kõneleb noorkotkastega ühinemise poolt. Selle otsuse teostamine on veel vaid tehniline töö.

Skoutide otsustandvatel organitel pole seni veel olnud mahti kokkulemiseks ja ametliku ühinemisotsuse tegemiseks, mis teostub arvatavasti

sügisel. Küll aga pooldavad pea kõik skoutide juhid ühist noorte organisatsiooni, mispärast nende peastaabi liikmed näevad meeleldi, kui skoutide tegelased juba algusest peale aitavad kõigiti kaasa noorkotkaste organiseerimisel. Seda tendentsi avaldasid ilmselt ka äsja ärapeetud noorkotkaste juhtide kursused ja laager, kus skoutide juhid esinesid lektoritena ja kaaasaaitajatena pea igal ajal.

Arvestades sellega võib kohtadel alati takistamatult pöörduda nii noor-seppade kui ka skoutide tegelaste poole, kui vajatakse nende abi ja võib olla kindel, et palutud ei keeldu seda andmast.

III.

Poiste koondamine noorkotkasteks

algab sügisel, kui on juba leitud ja instrueeritud noorte juhid, ning vastavalt juhtide arvule.

Koondatakse esialgu vaid vanemad poisid (12. eluaastast alates) ning alles pärastpoole nooremad.

Poiste koondamise ning vastuvõtmise kohta töötatakse peastaabis välja erilised juhtnöörid, millede avaldamine sünnib aegsasti sügisel.

Kuni vastava korralduseni palun veel mitte hakata noori koguma ja vastu võtma, vaid hoolitseda juhtide kaadri komplekteerimise eest.

K. Einbund,
peavanem.

V. Neggo,
peastaabi ülema aj. k. t.

KAITSELIIDU LASKEMEISTERVOISTLUSED — KAITSELIIDU LASKURITEPÜHA.

(Kaitse Kodu! Nr. 31—33.)

„Olla parim laskur oma rühmas on juba suur au.

Olla parim laskur kompaniis, malevkonnas, veel suurem au.

Olla parim laskur malevas on väga suur au.

Aga parim laskur kogu kaitseliidus, kõige osavam kütt 26.000 kaitseliitlase hulgas — see on seisukoht, mille üle maksab tunda kadedust meil igapähele. Seejuures aga ühtlasi ka õnnitella meest, kes sellele kohaletõusnud oma sihikindla ja teadliku lasketehnika arendamisega.“

(Tallinna maleva tuntuimaid laskureid H. Silber 1928. aastal esilaskurite klassis kaitseliidu meistriks tuleku puhul.)

Kuna laskesport vanades kultuurriikides on suure au sees ja suuremad laskevõistlused kujunevad mitte üksi laskurite, vaid koguni rahvuslikeks pühadeks, siis aastat kolm tagasi ei olnud meil sel alal millegagi uhkustada ega millegi üle rõõmustada. Lasti siin, lasti seal; võisteldi isegi, kuid see kõik sündis poolvargsi, tagasihoidlikult ja eriti võistluspäevad möödusid kahvatult ja tähelepäematult.

Et see nõnda ei tohi edasi kesta, sellest said aru tolle aja ärksamad laskurid, said aru ka kaitseliidu juhtivad jõud. „Mis teha, kuidas teha?“ — see küsimus oli kõigil keelel ja mõlkus meeles.

Raske oli midagi teha. Maa oli söödis ja arusaamatuse ning umbusklikkuse tuuled puhusid üle meeste ridade. Üksikud vähesed teadsid midagi laskmisest, veel vähem oli tegelikke laskureid.

Siis sündis nagu ime.

„Saagu valgus,“ ütles Jehoova, ja

valgus sai.

„Saagem laskureiks!“ otsustasid kaitseliidu püssikandjad, ja nüüd loetakse kaitseliitlaste peres tuhandeid kindlaid ja teadlikke laskureid.

Nüüd, laskurite kolmandal surupäeval, ei ole üleliigne heita pilku tagasi ühe osa laskuritepere intensiivsele tööle, mis suurel määral aitas kaasa nii kiirele ja tagajärjerikkale edasijõudmisele.

Need on kaitseliidu ja malevate meistervõistlused.

Olgu veel kord kriipsutatud alla, et see on ainult osa tehtud tööst, kuid selle juures võrdlemisi tähtis osa.

Meistervõistluste tekkimislugu ja nende eesmärk.

Korrapärasele laskmisele kaitseliidus pandi alus 1928. a. alul, mil kaitseliidus võeti tarvitusele oma laskesüsteem. Ei julgenud keegi uskuda, kui võrra laskmine kaitseliitlaste hulgas leiab poolehoidu. Ei ole liialdus ütelda, et mehed otse janunesid laskmise järele.

1928. aasta esimesed kuud näitasid, et sel alal on võimalik palju ära teha ja sel alal tuleb käed panna külge suurele ja viljarikkale tööle. Samuti näitas see lühikene ajajärk, et **kohustuslik laskekool ei rahulda suuri laskurite hulki ning tuleb avada avar tee vabale sportlikule laskmisele.**

Oli selge, et tähtsamad alised, millele pühendada erilist tähelepanu, on laskevõistlused. Ka selle ajani peeti igasuguseid laskevõistlusi, kuid need kandsid juhuslikkuse ilmet. Enamvähem kindlaiks olid kujunenud kaitseliidupäevadel korraldatavad laskevõistlused. Kuid need kannatasid puuduse all, mis ei lubanud neid kõiki kujuneda haara-vaiks võistlusiks ja seepärast nad ei võinud jääda ainukesiks suurvõistlusiks.

Nimelt ei luba kaitseliidupäev, kui kaitseliidu jõu ja võimete üldine demonstratsioon, mis oma iseloomult on väga mitmekülgne, pühendada küllaldast tähelepanu laskmistele. Seepärast võidi kaitseliidupäeva laskevõistlusile tõmmata kaasa ainult teatav kiht suurest kaitseliidu laskurite perest. Loomulikult selle kihi moodustas n. n. laskurite liit.

Laskurite mass jäi olude sunnil passiivseks pealtvaatajaks.

Et see oli ebaloomulik, oli enam kui selge. Uus põhimõte lõi läbi:

„Igal mehel, kes juba oli jõudnud kindlale laskuri tasapinnale, peab olema õigus suurvõistlusil võistelda kaasa.“

Siit tekkiski „meistervõistluste“ idee.

Kõik meie laskurid liigitatakse sõjaväepüssi, väikekaliibrilise püssi ja püstoli laskmises klassidesse laskurite võimete ja edasijõudmise kohaselt. Madalama klassi mehel on üle jõu võistelda koos kõrgemaklassilise, s. o. kõrgema lasketasapinnaga, mehega.

Tahetakse aga kõiki huvitada ja tõmmata kaasa, siis peavad vääri-ised mehed võistlema vääri-iste mees-tega. Teiste sõnadega, laiade hulkade edunõudele vastavad võistlused, kus iga klass võistleb omaette.

Neil kaalutlusil võetigi meistervõistluste aluseks võistlemine laskeklassides omaette.

1928. aasta edusammud kevadel ja suvel andsid peastaabile julguse meistervõistlustega teha algust juba sama aasta sügisel.

Et pidada kinni ka teisest põhimõttest, et niisuguseist suurvõistlusist peab võtma osa võimalikult suur arv

laskureid, otsustatakse mitte piiruda ainult üleriiklike kaitseliidu meistervõistlustega, millest osavõtmine oludest tingitult on ikkagi piiratud, vaid meistervõistluste korraldamise õigus antakse ka malevaile „maleva meisterlaskuri“ nimele. Selle juures jäetakse malevaile võistluste korraldamise alal nii suur vabadus, et nad võivad isegi kõik klassilaskurid kutsuda võistlusile.

Kaitseliidu meistervõistlusile kutsutakse esialgu ainult malevate meistrid, sest olukord on veel selgusetu, et astuda kaugemale ulatavaid samme.

Julgete lootuste peale kuulutati välja esimesed meistervõistlused. Kuidas nad aga tegelikult välja kujunesid, seda näeme allpool.

Möödunud meistervõistlused.

1928. aastal korraldatakse meistervõistlusi ainult viiel alal, sest laskureid leidub ainult viies laskeklassis: sõjaväepüssi esi-, I ja II laskurklassis ja väikekalibrilise püssi ja püstoli II klassis.

Malevate meistervõistlusist võtab osa üle kogu riigi 729 laskurit ja see-ga on kaitseliidu päeva laskevõistlusist osavõtjate arv ületatud kahekordselt.

Kaitseliidu meistervõistlused viiakse läbi Tallinnas Tondi tiirudel 30. septembril. Osavõtjaid on 72 meest. Võistlus iseenesest on pinev ja kaitseliidu meistreiks tulevad:

1) sõjaväepüssi esilaskurite klassis — lipnik H. Silber, Tallinna malevast, 172 silmaga;

2) sõjav.-püssi I laskurite-klassis j.-p. J. Raag, Tartumaa malevast, 104 silmaga;

3) sõjav.-püssi II laskurite klassis mlvk. p. a. J. Voitka, Tartu malevast, 116 silmaga;

4) väikekalibr. püssi II klassis mlv. E. Rull, Järva malevast, 118 silmaga ja

5) püstoli II klassis j.-p. a. J. Mägi, Võru malevast, 117 silmaga.

Tagajärjed on täiesti rahuldavad ja isegi head. Võrreldes parimate malevate meistervõistluste tulemustega on märgata tunduvat edu, välja arvatud kaks viimast ala, kus kaitseliidu meistrid ühe silmaga jäävad malevate meistreile alla.

1) sõjaväepüssi esilaskurite klassis — lipnik H. Silber: 167 silma;

2) sõjaväepüssi I laskurite klassis — mlvl. A. Jaaama (Tallinn): 101 silma;

3) sõjaväepüssi II laskurite klassis — r.-p. a. A. Levo (Narva): 112 silma;

4) väikekalibrilise püssi II klassis — r.-p. H. Kruustükk (Valga): 119 silma ja

5) püstoli II klassis — r.-p. a. A. Gabriel (Viru): 118 silma.

1929. aastal tõuseb võistlusalade arv juba seitsme peale. Eelmistele aladele tulevad juure kütide I ja II klass.

Malevate meistervõistlusist võtab osa üle riigi 838 võistlejat.

Kaitseliidu meistervõistlusile tuleb 29. septembril Tallinnasse 78 meest. Siin tuleb üllatusi. Peale ühe ala paranevad kõik teised alad, kuid eelmise aasta meistreist suudab ainult E. Rull kaitsta oma meistritiitlit.

Nii tulevad kaitseliidu meistreiks:

1) sõjaväepüssi I kütide klassis õppep. J. Madisson (Võru) 387 silmaga (samal aastal korraldatud kaitseväge ja kaitseliidu laskesportlaste gruppide vahelisel võistlusel saavutab E. Rull 428 silma);

2) sõjaväepüssi II kütide klassis p. E. Rull (Järva m.): 224 silmaga;

3) sõjaväepüssi esilaskurite klassis p. J. Laube (Järva m.): 177 silmaga, lööb eelmise aasta meistrit 5 silmaga;

4) sõjaväepüssi I laskurite klassis p. F. Gern (Tartu m.): 92 silmaga, viies küll meistritiitli Tartu malevale tagasi, kuid 9 silmaga nõrgemalt kui eelmise aasta meister;

5) sõjaväepüssi II laskurite klassis mlvl. A. Jürgens (Tartu m.): 128 silmaga, lüües A. Levot 16 silmaga;

6) väikekalibrilise püssi II klassis tuleb meistriks jällegi E. Rull (Järva m.): 126 silmaga, saavutades eelmise aastaga võrreldes 7 silma edu;

7) püstoli II klassis p. J. Käerner (Sakalamaa m.): 120 silmaga, lüües eelmise aasta meistrit kahe silmaga.

Meistritiitlid jagunevad nelja malevasse. Kolm kohta saab Järva malev, kaks kohta — Tartu malev ja ülejäänud kaks kohta jagavad Sakalamaa ja Võru malev endi vahel.

1929. a. kaitseliidu meistervõistlusil on üllatuseks asjaolu, et kohtadele ei tule Tallinna ja Narva malevate laskurid, kes malevate meistervõistlusil pärisid esimesed kohad ja mõnedel aladel isegi paremate tagajärgedega kui kaitseliidu meistrid.

Nii tuli R. Passup Tallinna maleva I kütide klassi meistriks 428 silmaga (J. Madissoni 387 vastu); samuti V. Pikson (Tallinna m.) lööb välja II kütide klassis 229 silma (E. Rulli 224 silma vastu); Tallinna maleva esilaskurite klassi meister J. Trumm saavutab 180 silma (J. Laubel 177 silma); Tallinna maleva laskurite I klassi meister F.

Süts omandab 108 silma ja ületab kaitseliidu meistri F. Gerni tervelt 16 silmaga.

Samuti lööb Narva maleva väikekalibrilise püssi ja püstoli meisterleitnant N. Kütt 128 ja 126 silmaga kaitseliidu meistreid E. Rulli (126 silma) ja J. Käernerit (120 silma).

See tõendab veel kord, et lasketasapind nii malevais kui ka kogu kaitseliidus tõuseb.

1930. a. kaitseliidu meistervõistlused.

Kui käesoleva aasta kaitseliidu meistervõistluste korraldamise küsimus võeti päevakorraks, siis tõsteti üles ka küsimus, kas seni korraldatud võistlused oma ulatuselt on rahuldavad. Peastaabi sellekohase järelepärimise peale vastavad 12 malevat kindlal sõnal, et neid võistlusi tuleb laiendada, kuna ainult kolm malevat ei võta kindlat seisukohta.

Ja meistervõistlusi laiendatakse; mitte üksi kaitseliidu, vaid ka malevate oma. Nimelt lubatakse käesoleval aastal igal alal ühe mehe asemel igal maleval (malevate allüksusil) saata võistlema neljamehelist gruppi.

Sellega kujunevad meisterlaskmised kahekordseiks: üksikute meistrite kõrval selguvad välja ka meistergruppid.

Sellekohaseid mõtteavaldusi tuli üksikute laskurite poolt kuuldavale juba varemilgi aastail, kuid teostamist ei lubanud seni kasutada olevad kitsad laskeplatsid. Tänavu on valimisel Tallinna maleva „Mustamäe“ laskeplats, mis osutub suurimaks Balti riikides ja laseb juba tänavu ja edaspidi laskevõistlused seada hoopis avaramaile aluseile.

Kuidas on tõusnud huvi meistervõistluste vastu, seda näitab asjaolu, et käesolevate ridade kirjutamise ajani on end üles annud tervelt 380 võistlejat.

Meistervõistlused ei ole seotud mingisuguste materiaalsete huvidega, siin tullakse välja asja enese pärast. Üksikud meistrid ei saa mingisuguseid auhindu. Neile kinnitatakse rinda mälestuseks ainult meistri laskemärk.

Ainult meistergruppid saavad jäävalt rändavad auhinnad. Sel alal on teinud alguse üks silmapaistev Ungari tegelane, kes oma nime ei nimeta ja kes II laskurklassi meistergrupile pani välja rändkarika „Ungari sõbralt“.

A. P.

Vastutav toimetaja: O. Luiga.
Väljaandja: Viru Maleva staap